VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

LIV METAI, 79 (1,056) Nr. Telephone: EVergreen 7-7840 BROOKLYN, NEW YORK, KETVIRTADIENIS, 1940, BA LANDŽIO-APRIL 4 D. KAINA 3 CENTAI

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY APR 4 - 1940 ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

New York Public Library 470 Fifth Ave.

MINĖJIMAS

Išrinktas pirmasis Lietuvos Respublikos Prezidentas Antanas Smetona, 1919 m.

R-AS

...atoma: debesouta, šilčiau, ...au lietus.

...dienis: Izidorius, Vaimi-... Gerimanta.

ŠIANDIEN

Naujos rūšies laimė
Nauji leidiniai apie Lietuvą
Netinginiaukime
Ką užmiršome

PIJUS BUKŠNAITIS

Vienas komunistų dienraštis anądien rašė:

"...suteikite laisvę Lietuvos žmonėms. Pamatytumėt, tuoj įsikurtų geras komunistų dienraštis..."

Ot, tai būtų laimė!

Nedyvai, kad Amerikos lietuviai toki laimingi: čia jau turime net du "gerus" komunistų dienraščius.

Tik, nežinia kodėl, ne visi tuos dienraščius skaito.

Turbūt ne visiems patinka komunistiškoji laimė.

Ar komunistai tikri, kad ji patiks Lietuvoje?

* * *

Netrukus išeis iš spaudos A. Simučio įdomi knyga apie Lietuvą anglų kalba "Economic Reconstruction of Lithuania after the World War." Nemokantiems skaityti lietuviškai ši knyga teiks naudingų apie Lietuvą ekonominių informaciju. Gi nemokantiems skaityti angliškai ši knyga bus tiek naudinga, kad ją bus galima padovanoti tiems, kurie supranta anglų kalbą.

Ir taip gera, ir kitaip nebloga.

Dėl to patartina visiems užsisakyti tą knygą Lietuvos Generaliniame Konsulate.

* * *

Rengiamas spaudai ir kitas įdomus leidinys. Šis jau bus išleistas Lietuvoje. Jame bus kalbama apie pasaulio lietuvius.

Tos rūšies vienas leidinys, vardu "Pasaulio Lietuviai" jau buvo pasirodęs anais metais. Dėl jo kilo daug nepasitenkinimų, kad ne apie visus Amerikos lietuvius buvo parašyta. Mat katalikai suteikė apie savo organizacijas kodaugiausia informaciją, o tautininkai, kaip paprastai, laukė, kad kiti apie jų dorybes viską parašytų.

Laukė—ir nesulaukė. Paskui rūgojo, kad ignoruojami.

Dabar proga. Generalinis Konsulatas prašo siųsti informacijų apie visas organizacijas, draugijas, įstaigas ir veikėjus. Tik neatsiųstos informacijos leidinyje nebus dedamos.

Siųskime. Nelaukime, nes ilgą iešmą bedrožiant — šuo kepsnį nuneša.

* * *

Gal kuklumo, o gal tingėjimo vedami, mes ne tik neteikiame apie save ir savo veikėjus jokių žinių, bet dažnai visiškai užmirštame apie tuos, kurie mūsų viešame gyvenime daug pasižymėjo, daug pastūmėjo mūsų kultūrą, mūsų muziką, mūsų sportą.

Turiu galvoje vieną mūsų sportininką, kuris pirmasis pradėjo skatinti Amerikos lietuvius į sportą,—ristiką Antaną Kundrotą.

Dar prieš trisdešimts metų šis sportininkas buvo veiklus arenoje. Jis kūrė sporto ratelius, jis grūmėsi su stipriausiais pasaulio ristikais, visur pasivadinęs lietuviu.

Dabar nieks jam nė dėku nepasako.

Ar ne gėda mums būti tokiais užuomaršomis?

● Suvalkų trikampyje vokiečiai lietuvius traktuoja geriau.

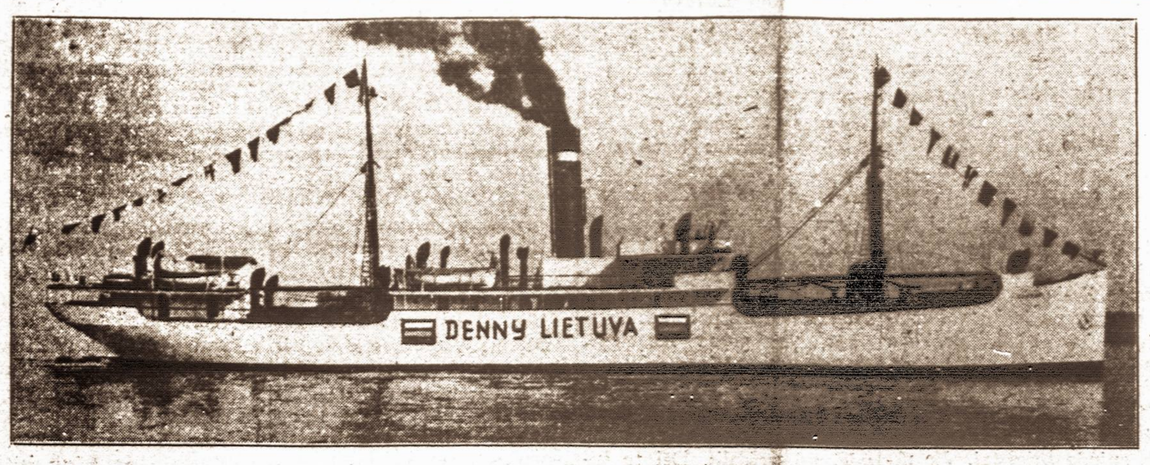

Lietuvos vėliava Amerikos vandenyse—"Denny Lietuva" naujausias Lietuvos prekybinis laivas, kuris šiomis dienomis iš New Orleans atplaukia į Bostoną. Šis laivas pakrautas prekėmis iš Bostono plauks į Lietuvą. Ant laivo šonų, kaip matyti paveiksle, didelėmis raidėmis pažymėta "Denny Lietuva" ir dvi Lietuvos trispalvės vėliavos. Tai pažymėjimas kariaujančių valstybių laivams, kad laivas yra Lietuvos—neutralės valstybės. Šis laivas yra pirmas Lietuvos laivas plaukiąs iš Amerikos į Lietuvą su prekėmis. Plačiau apie laivą skaitykite **trečiame puslapyje.**

ALIJANTAI TIKISI BAIGTI KARĄ SUSTIPRINDAMI GRIEŽTĄ BLOKADĄ

Chamberlainas pareiškė Parlamente, kad susitarta su daugeliu valstybių boikotuoti Vokietiją

LONDON. — Savo kalboje Žemuosiuose Rūmuose Anglijos ministras pirmininkas Neville Chamberlain papasakojo apie pasiryžimą sustiprinti Vokietijos blokadą, kurioje neutralės valstybės kartu su Rusija turės pripažinti alijantų galę. Nuo šio laiko Anglija su Prancūzija pradėsiančios griežčiausią ekonominį karą, kuriam bus pavartota visa jūrų jėga, jei reikės stiprinti ekonominę padėtį.

Chamberlain pasakė klausytojams, kad alijantai pasiryžę laimėti karą neįleisdami į Vokietiją karo medžiagos. Tuo būdu bus išvengta gyvybių, turtų ir civilizacijos sunaikinimo.

Šioje linkmėje jau esą susitarta su Norvegija, Švedija, Islandija, Belgija, Olandija ir Danija. Paryžiuje jau tariamasi su Šveicarija, o prekybos sutartys jau pasirašytos su Ispanija, Graikija ir Turkija. Jugoslavijos delegacija jau esanti Londone. Laukiama atvykstant delegacijos iš Rumunijos.

KAS MELUOJA?

NEW YORK, balandžio 3 d.—Žiniose iš Berlyno sakoma, kad vokiečių lėktuvai sugadino du anglų karo laivus puolime ant Scapa Flow. Žinios iš Londono sako, kad nė viena bomba į laivus nepataikė.

Sudegino savo laivą

LONDON, balandžio 3 d. —Vakar vokiečiai, negalėdami pasprūkti nuo Anglijos karo laivų, sudegino jūrose savo prekinį laivą Mimi Horn, 4,007 tonų talpos.

Vilnius meldžiasi lietuviškai

VILNIUS. — Vasario 25 d. sekmadienį Vilniuje lietuviškos pamaldos buvo jau 11 bažnyčių.

● Dalis lenkų internuotų ir civilių atbėgėlių savo noru grįžta į gimtąsias vietas, Vokietijos valdomas.

Leidžiama rūkyti neapmokėtus cigaretus

NEW YORK. — Apeliacijų teismas paliuosavo panelę Anderson nuo baudos už parsivežimą iš New Jersey 160 pakelių cigaretų, neapdėtų miesto mokesčiais. Įstatymai nedraudžia pirkti N. J. cigaretus savo vartojimui.

Skelbia Lenkijos slaptus dokumentus

BERLIN. — Vokietijos vyriausybė skelbia paimtus iš Lenkijos slaptus valdžios dokumentus, kuriais bandoma įrodyti Amerikos ir alijantų pažadus padėti Lenkijai kare su Vokietija.

SOVIETAI NESIKIŠA Į PABALTIJO VALSTYBIŲ VIDUJINIUS REIKALUS

Lietuva, Estija ir Latvija nekliudomos sprendžia savo pasunkėjusius ekonominius reikalus

KAUNAS, balandžio 2 d.—Šešių mėnesių draugavimosi su Sovietų Sąjunga, einant sutartimis dėl savitarpinės paramos, komunizmas šiandien nėra padaręs, ar labai mažai padaręs įtakos į Pabaltijo valstybes.

Europos ir Suomijos karas netiesioginiai palietė Estiją, Lietuvą ir Latviją daugiau ekonomiškai, negu politiškai. Rodosi, kad Sovietai laikosi savo pažado nesimaišyti į Pabaltijo valstybių vidujinius reikalus komunistinės propagandos skleidimu.

Lietuva grumiasi su sunkiais ekonominiais klausimais, daugiausia susidariusiais dėl atgautų iš Lenkijos teritorijų. Tūkstančiai atbėgėlių ir daugelis lenkų Vilniaus krašte neturi darbo. Atsteigti ekonominę būklę, sukurti viešuosius darbus, suderinti Lenkijos ir Lietuvos valiutas prekyboje — svarbiausieji valdžios uždaviniai.

Latvija taip pat turi didelių galvosukių. Padidėjusi prekyba su Sovietais neužaugo tiek, kad atsilygintų už eksportus į Angliją. Sandėliai kupinai prikrauti bekonų ir pieno produktų. Dėl to maisto didelis perteklius, o ūkio gaminių kainos nusmukusios.

Iš kitos pusės—truksta cukraus, gasolino, anglio ir žibalo, kurių iš Anglijos gauti negalima, o Rusija negali patenkinti visų Latvijos pareikalavimų. Traukiniuose kūrenamos malkos, kurių gaminimui valdžia sudarė darbininkų arteles.

Šiek tiek pasinaudojo iš susidraugavimo Estija. Sovietai patiekė didelius planus namų statybai, kas reikalinga Sovietų kariuomenės patalpoms. Iš to laukiama ekonominės būklės pakilimo. Padidėjo ir prekyba. Estijos gaminiai keičiami į žaliavą iš Sovietų tokiais planais, kad Estijos prekyba turės pasidvigubinti, negu buvusi pirmiau su Vokietija.

JUNGTINĖS VALSTYBĖS ATSISAKĖ ATNAUJINTI PREKYBĄ SU SOVIETAIS

Sovietų Sąjungos ambasadorius nieko nelaimėjo pasikalbėjime su Valstybės Sekretoriumi Hull

WASHINGTON, balandžio 3 d. — Politiniuose sluoksniuose kalbama, kad Sov. Sąjungos ambasadorius Umanskij vakar matėsi su Jungtinių Valstybių sekretoriumi Hull. Vienos valandos pasikalbėjime ambasadorius prašęs atnaujinti prekybą su Sovietais, kaip kad buvo prieš Lenkijos padalinimą.

Sekretorius Hull griežtai atmetė visus ambasadoriaus pasiūlymus ir sumanymus. Nors nei Umanskij, nei Hull pasikalbėjimo teksto nepaskelbė, Washingtone tikrai manoma, kad santykiai tarp Washingtono ir Maskvos vargu pagerės, kol Sovietų Sąjunga bus galingu pavojumi mažesnėms kaimynų valstybėms ir kol Rusija nesiliaus supirkinėjusi karo reikmenis, kurie vėliau gabenami jos sąjungininkei Vokietijai.

KYLA KAINOS

KAUNAS. — Per paskutinius praeitų metų mėnesius kainos Lietuvoje bendrai pakilo 23 nuošimčiais. Kaikurios kainos yra ir aukščiau pakilusios, pav. javų ir linų iki 38 nuoš., odų ir kailių iki 40, silkių, druskos iki 38, o kieto ir skysto kuro net iki 52 nuoš.

ATGAIVINTAS FABRIKAS

VILNIUS. — Naujųjų Verkų popieriaus fabrikas rengiasi atgaivinti savo veikimą ir žada gaminti plonąjį popierių (rūkomąjį ir kt.), kurs iki šiol buvo iš užsienių įvežamas. Tokiam popieriui gaminti bus naudojama vietinė skudurų, medžio, kalkių ir kitokia žaliava.

● Balandžio 1 d. "Elta" šventė 20 metų sukaktį.

Armija laukams dirbti

BUCURESTI, Rumunija. — Vyriausybė suorganizavo keturis milijonus jaunuolių laukų darbams ateinantį pavasarį.

Penktas amunicijos sprogimas Anglijoje

LONDON, balandžio 3 d.—Vakar įvyko penktas didelis sprogimas ginklų dirbtuvėje. Šiame sprogime žuvo trys darbininkai.

Kanados kariuomenė nepakeitė rinkimų

OTTAWA. — Pašauktų į kariuomenę Kanados piliečių balsavimas nepakeitė pereitų rinkimų davinių. Liberalai turės 183 vietas Parlamente.

Studentų paskirstymas

KAUNAS. — Iš buv. lenkų Stepono Batoro universiteto Vilniuje priimta į Vytauto Didžiojo universitetą Kaune, tuos fakultetus, kurių Vilniaus universitete nėra, šie studentų skaičiai: į teologijos - filosofijos fakultetą (kurs pasiliko Kaune, neišsikėlęs Vilniun, kaip pradžioje buvo skelbta) 4—visi lenkų tautybės, į matematikos - gamtos fakultetą 50 —2 lietuviai, 44 žydai ir 4 kitų tautybių, į medicinos fak. 84:—18 lietuvių, 33 žydai, 12 lenkų, 17 gudų, 2 rusai ir po 1 ukrainietį ir karaimą, ir į technikos fakultetą 3 studentai: po 1 lietuvį, lenką ir žydą.

● Šauliai prie Vilniaus steigia aviacijos mokyklą..

LIETUVA PASAKĖ TAUTŲ SĄJUNGAI, KAD VILNIAUS NEATIDUOS NIEKAM

Užgirtas sutartimi su Sovietais dar 1920 m. Vilniaus priklausomumas negali būt disputuojamas

GENEVA, balandžio 2 d.—Šiandien Lietuva pareiškė Tautų Sąjungai savo pasiryžimą pasilaikyti Vilnių su apylinkės teritorijomis, kurias jai grąžino Rusija, užėmusi Rytų Lenkiją spalių 10 d. 1939 m.

Pareiškimą įteikė nuolatinis Lietuvos atstovas Tautų Sąjungai Jurgis Navickis. Šis pareiškimas yra Lietuvos vyriausybės pirmutinis atsakymas į Lenkų protestą, pareikštą Vilniaus klausimu spalių 24 d. Pareiškime užginčijama teisė Lenkijai protestuoti dėl Vilniaus grįžimo, kadangi Lietuvos sovereninės teisės į Vilniaus šalį buvo pripažintos Taikos Susitarime su Rusija 1920 m. liepos 12 d. ir dėl to "nereikia manyti, kad teritorijos pervedimas įvyko 1939 m. spalių mėnesį."

Apie Vilniaus krašto pagrobimą, kurį padarė Lenkija 1920 metais ginkluotomis jėgomis, pareiškime sakoma:

"Lietuvos valdžia niekuomet nepripažino šio smurto teisėtumo. Atgavusi savo sostinę, Lietuva atstatydino savo senąsias teises, kurios niekuomet nebuvo pervestos Lenkijai."

Tautų Sąjungos ekspertai laiko šį Lietuvos pareiškimą taip nuosekliu, kad tikrai sunku numatyti, kokį pasipriešinimą galės sugalvoti alijantai, ar Lenkija.

Manoma, kad Lietuva nesiskubino su atsakymu į Lenkijos protestą dėl to, kad kilus Suomijos karui, ji buvo atsidūrusi labai jautriame diplomatijos sūkury. Dabar, turėdama už savo pečių galingos Sovietų Sąjungos užtarimą, Lietuva gali drąsiai atsakyti lenkams ir alijantams, kurie pasižadėjo atsteigti visą buvusią Lenkijos valstybę.

KETURIŲ VALSTYBIŲ STATYTA MOKYKLA

VILNIUS. — Švenčionėlių apskrityje yra viena mokykla, kurią statė 4 valstybės per 26 metus ir kurią galutinai baigė įrengti lietuviai. Pirmiausia šią mokyklą pradėjo statyti rusai dar prieš Didįjį karą. Jie spėjo pastatyti tik sienas. Paskiau užėję vokiečiai uždėjo stogą. Lenkų valdymo laikais per 19 metų mokyklai buvo sudėti tik langai. Vilniaus sričiai grįžus prie Lietuvos, mokykla galutinai buvo įrengta. Šiuo metu jau vyksta mokykloje mokslas ir ji savo įrengimu yra viena iš geresniųjų mokyklų Švenčionėlių apskrityje.

SKIRSTOMI ATBĖGĖLIAI

VILNIUS. — Paskutiniu metu atbėgėliai pradėti iš Vilniaus siųsti į provinciją. Siunčiami į Kybartus ir Žagarę, kur jiems įrengtos specialės stovyklos — patalpos. Pirmoj eilėj išvežami be šeimų asmenys. Ateityje numatoma iš Vilniaus išgabenti visus atbėgėlius ir apgyvendinti juos ten, kur geresnės higienos sąlygos ir nėra pavojaus epideminėms ligoms.

Sveiksta žymus generolas

KAUNAS. — Generolas Nagius (Nagevičius), žinomasis Karo muziejaus steigėjas ir ilgametis viršininkas, kurs žiemos pradžioje buvo nusilaužęs koją, nors dar tebėra ligoninėje, bet sparčiai gyja ir kad ir sirgdamas atlieka savo, kaip Karo muziejaus viršininko ir Karo sanitarijos viršininko pareigas. Tikimasi, kad ilgai nebetrukus galės pradėti vaikščioti.

LENKAI SKUNDŽIASI PASAULIUI DĖL VOKIEČIŲ BEGALINIO ŽIAURUMO

Vokiečių okupuotoje Lenkijos dalyje gyventojų sumažėjo net keturiais milijonais

PARIS. — Lenkijos valdžia ištrėmime išleido 109 puslapių dokumentą, kuriame kaltina Vokietiją už žudymą Lenkijos gyventojų su tikslu išnaikinti lenkų tautą.

Šis dokumentas esąs tik rengiamos spaudai "Juodosios Knygos" dalis. Juodojoje Knygoje bus parodytos visos vokiečių nedorybės užimtoje Lenkijos dalyje.

Dokumente įrodoma, kad nuo vokiečių okupacijos pradžios iki sausio 15 d. Lenkijoje sumažėjo gyventojai net keturiais milijonais žmonių. Jų 1,604,321 išgabenta į Vokietiją. Kiti išmirė dėl kariuomenės veiklos, žudymų, bado, šalčio ir kt. Naujagimių kūdikių miršta 58 nuošimčiai. Vokiečių kalėjimuose laikoma 157,000 lenkų.

Naikinimo politiką vokiečiai daugiausiai kreipia į lenkus inteligentus. Tuomi tikimasi sulaužyti tautos atsparumą.

Italai vyksta į Vokietiją

BERLIN. — Šią savaitę atvyksta iš Italijos į Vokietiją 30,000 darbininkų laukų darbams.

Vokiečiai neturi kuo maitinti žvėris

AMSTERDAM. — Iš Hamburgo žvėryno išvežti į Olandiją visi žvėrys, nes Vokietijoje jiems nėra maisto.

Šveicarijos kariuomenė pasieniuose

BERN. — Šveicarija sumobilizavo visą savo kariuomenę, kuri pastatyta valstybės pasieniuose.

KAUNAS, kovo 30 d. — Apie 2,000 karių, šaulių ir partizanų papildomai pripažinti kūrėjais- savanoriais.

LITHUANIAN DAILY UNITY

VIENYBĖ

Didest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840
Published daily except Sundays and Holidays by
Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:

Metams	$7.00
Pusei metų	$3.75
Trims mėnesiams	$2.00
Vienam mėn.	$0.90

Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje:

Metams	$5.00
Pusei metų	$2.75
Trims mėnesiams	$1.65
Vienam mėn.	$0.75

Visais reikalais adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

J. Kruze—Redaktorius
S. E. Vitaitis—Administratorius
A. S. Trečiokas—Prezidentas

KODĖL NAZIAI LAUKIA

Kada Vokietijos Kancleris Hitleris pradėjo kurti Didįjį Reichą, jo didieji veiksniai beveik visuomet prasidėdavo kovo mėnesį. Dėlto tarptautinėje politikoje kovo mėnesis buvo "nervų įtempimo mėnesis" ir tą mėnesį visi laukė kokio nors naujo žygio iš Vokietijos pusės. Šiemet prieš kovo mėnesį kalbėta ir spėliota, kad kovo mėnesį Hitleris pradės didelę ofensyvą vakarų fronte, tačiau tas mėnesis praėjo ir vakarų frontas kaip tylėjo, taip ir tyli. Dabar kiekviena praslinkusi merdėjimo diena vakarų fronte vis daugiau ir daugiau verčia manyti, kad šiemet nereikia tikėtis nei didelių mūšių, nei rimtų žingsnių taikos siekti.

Dabar kai anglų ir prancūzų pasiruošimas karui vis didėja ir greitėja, kai karo pabūklų ir lėktuvų gamyba pasiekia labai aukšto laipsnio, Vokietijos tylėjimą ir laukimą galima aiškinti tik šitaip: 1 — Vokietija tikisi, kad ji gali laimėti taiką be didelių mūšių. Vokiečių manymu atlijantai anksčiau ar vėliau pasiduos "nervų karui" ir netekę kantrybės turės ieškoti taikos. Naciai teigia, kad anglų ir prancūzų valdžios nėra pasiruošusios tai milžiniškai pastangai, kuriai pasiruošusi Vokietija. Tų dviejų valstybių valdžios ir gyventojai, "nervų karo" nuvarginti, turės anksčiau ar vėliau susilpnėti ir griūti be militarinių ofensyvų vakaruose.

Kita priežastis yra trūkumas medžiagos ir žaliavos pačioje Vokietijoje. Vokiečiai žino, kad jie be tam tikros didelės atsargos įvairių produktų ir medžiagos negali pradėti puolimų vakaruose. Bet koks didesnis puolimas Maginot linijoje reikalauja milžiniškų medžiagos rezervų.

Vokietijos diplomatiniai manevrai pietų rytų Europoje, kurie centralizuojasi apie Rumuniją, ir anglų pastanga ten užkirsti Vokietijai kelią rodo, kad Vokietijai visų daugiausia rūpi žaliava ir medžiaga. Iš to atrodo, kad Vokietija turi turėti pastovų medžiagos teikimo šaltinį, pirm negu ji gali pradėti ofensyvą vakaruose. Alijantai tą šaltinį jiems nori nukirsti. Jeigu alijantams pavyktų tą šaltinį nukirsti, Vokietijai būtų suduotas skaudus smūgis ir ji gali ginklo jėga tuos šaltinius Rumunijoje imti. Tačiau ir tas ne taip jau lengva. Rumunija dabar smarkiai stiprina savo krašto apsaugą, o be to alijantai artimuose Rytuose turi apie milijoną geros kariuomenės, kuri tik laukia progos veržtis į Vokietiją per Rumuniją. Atrodo, bent šiuo momentu, kad nuo Rumunijos likimo priklauso dabartinio karo eiga ir forma.

KARAS, JO PRIEMONĖS IR GINKLAI

Vakarų Europos karas jau įstojo į aštunto mėnesio vėžes. "Žaibo greitumo" karas, kuriuo buvo galutinai sunaikinta Lenkija ir josios puikybė, išsivystė į keistos padėties ir, vargu kam šiandien išaiškinamą karą. Dabartinio karo galas, ar jo pasekmės, gana sunkiai, arba visai, neišsprendžiamos. Tik gilus šios visos padėties sekimas ir ateitis mums teparodys.

Didžiojo Pasaulinio karo per pirmus septynius ar aštuonius mėnesius jau buvo prarasta tūkstančiai gyvybių, padaryta daug peržygiavimų valstybių teritorijose, politikai, ar karo strategai jau sprendė vienos ar kitos pusės priešo likimą. Anaiptol, šis karas tebėra paslaptingas ir tylus, kaip Verduno apylinkės taikos metu...

Šių dienų valstybių politikai ir karo žinovai visai skirtingai seka ir sprendžia karo eigą, kitaip kreipiama bus domė gal į pačias kautynes, kurių vis diena iš dienos laukiama. Sakoma, kad nuo didžiojo karo pabaigos esą buvusi tik pertrauka ir didesnis pasiruošimas parodyti valstybių galią kare reikalingais pabūklais, naujais chemijos ir fizikos išradimais, kurie kaip tik ir bus panaudoti šiame baisiame karė prieš tą mažą žmogutį... Mokslininkai, išradėjai, kariuomenių vadai per tuos 25 metus dirbo išsijuosę dieną ir naktį. Ginklų ir kitų karo priemonių dirbtuvės ūžė nuo ankstyvo ryto iki sekančio ryto be perstojo. Galimai ir taip.

Sakoma, kad dabartiniu metu kariaujančių valstybių pajėgos sprendžiama jūroje ir ore, kur įvyksta gana dažnos kautynės. Jau jūrų dugne paskandinta šimtai laivų, guli laukuose šimtai lėktuvų griaučių, jau nemažas skaičius ir gyvybių prarasta be priežasties, be pamato, be priešo asmeninės neapykantos...

Politika karą varo ir savo ruožtu. Šių dienų gyvenimas sukasi, kaip Dantės Pragaro ratai... Smegenys nemažiau galios turi ir už karo lauko pabūklus. Jos apeina ir strategų išbraižytus lauko planus, pasuka armotą kita linkmė.

Po šių visų intrigų, po oro ir vandens "galios demonstravimo", pradėsią kariauti chemijos ir fizikos išradimai. Sakoma, esą išrasta ir bus panaudota įvairios baisios dujos, magnetinės bombos ir kitkas. Mažesni šaunamieji ginklai esą prieš tuos naujus išradimus tik muziejinės vertės dalykai. Fiziko von Eberhardto, kuris 1916 metais išrado Didžiąją Bertą, išradimas yra patobulintas šimtų nuošimčių. Didžiosios Bertos paslaptis, kuri buvo pagaminta Esseno mieste, Kruppo fabrikuose, šiandien tėra mažos vertės dalykas, kas bus panaudota šiame kare. Trys pirmosios Bertos kainavę pagaminti 70 mil. dolerių ir vienas iššovimas kainavęs 40,000 dol. Šiandieniniame kare pabūklų yra daug brangesnių: paskirų jūros bombų kainos irgi yra milžiniškos. "Winhelmos" vardas šiandien tėra duktė prieš "hypodroexperitus" ar pan..

Balkanus kariauja Hitlerio "fabrikė" pagaminti netikri doleriai. Politikai ir karo strategai suka galvos. Valstybės buriasi į sąjungas ir grupes... Vakarų fronte milijonai karių mikrofono plokštelių muziką gaudo, priešų patruliai "sušišaudo", valstybių atstovai šaukiami "svarbiom" konferencijom. Bet vakaruose gabenami ir įtvirtinami baisieji karo pabūklai ir iš sandėlių kraustoma "peroxidai." Gal šiandien, gal rytoj Maginotas lauž Siegfrieda, ar Siegfriedas Maginotą? Tai mintis, kuri pinasi galvoje kiekvieno žmogaus, kuris tuos visus įvykius seka ir jais domisi. Bet tyli. Kas žino ką rytojus prabils?...

Petras Juknys.

-- Ir t. t.

Ko nori

Kai Jungtinių Amerikos Valstybių atstovas p. Welles buvo Berlyne, Vokietijos Kancleris Hitleris jam nurodė, jog Trečiasis Reichas esąs pasiryžęs Europoje vaidinti tokį pat vaidmenį, kokį Jungtinės Amerikos Valstybės vaidinančios Amerikos žemyne.

* * *

Apie Becką

Ką lenkai mano apie savo buvusį Užsienių Reikalų Ministrą pulk. Becką aiškiai matyti iš šio pranešimo: Prieš kurį laiką Rumunijoje, vieno kurorto viešbutyj, kuriame buvo apsigyvenę lenkų valdininkai ir karininkai, pasklido gandai, kad į tą viešbutį atvyksta p. Beckas. Išdavoje kilo tikra revoliucija—visi ministrai ir generolai, kaip vienas, sujudo prieš tai. Jie negali pakęsti, kad jų tarpe būtų tas, kuris, jų įsitikinimu, esąs tėvynės žlugimo pirmasis kaltininkas.

* * *

Pareiga

Lietuvos Šaulių Sąjungos vadas pulk. Šaladžius kalbėdamas Vilniuje pareiškė Lietuvos šauliams: "Mūsų tikslas, mūsų pareiga budėti, kad karių savanorių ir šaulių krauju atpirkti Lietuvos laisvieji laukai neapželtų svetimybių piktžolėmis."

* * *

Teisybė

Kiekvienas žmogus yra tiek vertingas ir gerbtinas, kiek jis sugeba išsilaikyti atsparus ir nepalūžta įvairiose sunkesnėse gyvenimo sąlygose. Tas, kas pasunkėjus aplinkybėms praranda valią, tikėjimą ir drąsą, negalės nuveikti didesnių darbų—jis nepajėgs jų vykdyti, o dažnai sutrukdys savo ištižimu ir kitiems. — Sako Liet. vidaus reik. min. Skučas.

* * *

Antis

Vilniuje visuose restoranuose lietuviški valgių sąrašai. Tas ir tas. O vienoje vietoje mašinėlė aiškiai, be kita ko, išrašyta: "Antis lauke."

—Tur būt, laukinė antis?"

—suabejoja kaunietis valgytojas.

—Ar ne vistiek, ponas? Jums nereikės jos gaudyti.

* * *

Ir čia taip

Rygos lietuviai skundžiasi, kad nors Rygoje yra apie 6,000 lietuvių ir daug jaunimo, bet rygiečiai nesugeba suorganizuoti savo choro, o tuo tarpu mažesnėse kolonijose lietuviai turi gražius chorus.

Mes Rygos lietuviams reiškiame užuojautos, nes žinome, kad juo didesnė lietuvių kolonija, juo ji netvarkingesnė ir juo daugiau vadų, juo daugiau vaikų be galvų. Iš visų didžiųjų lietuviškų kolonijų pasaulyje, turbūt Chicaga geriausia susitvarkiusi.

● Lietuvos vidaus reikalų ministras paskelbė, kad kur yra būtinas reikalas, kuro pakrovimas į vagonus ir iškrovimas, taip pat vežiojimas miesto gatvėmis neturi būt trukdomas ir šventadieniais.

DĖL KO VOKIEČIAI ATPLĖŠĖ KLAIPĖDOS KRAŠTĄ NUO LIETUVOS?

Vokiečių rytų politikos oficiozinis žurnalas "Ostland" balandžio 1 d., 1939 m. numeryje Klaipėdos Krašto pagrobimą nuo Lietuvos, kuris įvyko kovo 22 d., 1939 m., pateisina taip:

"Klaipėdos kraštą prijungus prie Vokietijos buvo pagaliau išspręstas tautinės politikos klausimas, tačiaus buvo atsižvelgta ir į Lietuvos susisiekimo interesus Klaipėdos uoste."

Tas laikraščio pareiškimas yra itin reikšmingas. Tvirtinimas, kad Klaipėdos Kraštą atplėšus nuo Lietuvos buvo išspręstas tautinės politikos klausimas, yra gryna nesąmonė, nes to paties laikraščio teigimu iš 160,000 Klaipėdos Krašto gyventojų į vokiečių-nacių organizaciją įsirašė vos 50,000, taigi nei trečdalis. Dėl tų įsirašiusiųjų tas pats oficiozinis žurnalas "Ostland" pareiškė, kad "tie klaipėdiečiai, kurie įsirašė į nacių organizaciją "Kulturverband" patvirtino, kad jie pasisako už vokiečių kultūrą ir dvasią." Taigi, jie jokiu būdu nepasisakė, kad nori grįžti prie Vokietijos. Klaip. Krašto vokiečių nacių vadas Dr. Neumann sausio 30 d., 1939 m. pareiškė suvažiavusioms vokiečių organizacijoms: "Mes esame įsitikinę, kad lietuvis ūkininkas ir lietuvis karys nėra mums priešai. Mes esame įsitikinę, kad Didžiosios Lietuvos ūkio interesai yra suderinami su mūsų laisvės troškimu." Nors tuo laiku vokiečiai turėjo visišką laisvę. Neumannas apie grįžimą prie Vokietijos nieko nekalbėjo, taigi, visiškai nemanė grįžti prie Vokietijos, o tik siekė išsikovoti didesnių kultūrinių laisvių, varomas vokiečių agentų. Bet jau yra žinoma, kad, kas velniui paduoda pirštą, tas jau yra prapuolęs. Taip buvo ir su Klaipėdos Krašto vokiečiais. Bet su jais kartų į nelaimę pateko ir visi lietuviai.

Vasario 15 d., 1939 m. tas pats nacių organas "Ostland" pranešė, kad vokiečiai Klaipėdos Krašte turėjo 2,000 smogikų ir Klaipėdos mieste 12 smogikų būrių. Palyginus su lietuvių organizacijomis (Šauliais, Santara, Jaunųjų ūkininkų rateliais) tas skaičius yra gana mažas. Lietuvių aktyvios organizacijos turėjo bent trigubai tiek narių. Tas vėl aiškiai rodo, kad vokiečių ir jiems pritariančiųjų skaičius nebuvo didelis ir jis jokiu būdu negalėjo nusverti. Taigi jų tvirtinimas, kad buvo išspręsta tautinės politikos problema, yra visiškai klaidinga.

Tikrumoje 70-80% Klaipėdos Krašto gyventojų yra lietuviai ar lietuvių kilmės, dėlto tie 100,000 ir nepritarė vokiečių ir vokietininkų siekimams. Be to reikia pabrėžti, kad tik maža dalis gyventojų įsirašė laisva valia į vokiečių nacių organizaciją. Tarnautojai, fabrikų darbininkai, amatininkai ir ūkininkai buvo grąsinimais verčiami ar net be jų sutikimo kolektyviai įrašomi į nacių organizaciją. (Apie tai kitą kartą plačiau).

Vokiečių oficiozinio žurnalo pareiškimas, kad buvo atsižvelgta ir į Lietuvos susisiekimo interesus Klaipėdos uoste, aiškiai rodo, jog patys vokiečiai pripažįsta Klaipėdos uosto reikalingumą Lietuvai. Šiuo klausimu dar bus progos plačiau pakalbėti. Čia tik reikia aiškiai pasmerkti vokiečių melą, kad Lietuva "geruoju sutiko grąžinti Klaipėdos Kraštą." O vis dėlto visas pasaulis žino ir, turbūt, dar nepamiršo, kad Klaipėdos Kraštas nuo Lietuvos buvo atplėštas grąsinant smurtu. Visi žino, kad Vokietijos užsienių reikalų ministras pagrąsino, jei Lietuva neatiduos gera valia, okupuoti ne tik Klaipėdos Kraštą, bet visą Lietuvą.

Lietuva tokioje faktų akyvaizdoje turėjo išsižadėti savo gyvybinių reikalų, savo vienintelio uosto. Dabar jau pakankamai paaiškėjo, dėlko Vokietija atplėšė Klaipėdą nuo Lietuvos, būtent: 1) norėjo galutinai išnaikinti Versalio taikos padarinius; 2) nukreipti prekių judėjimą per Karaliaučių; 3) padaryti Lietuvą visiškai priklausomą ūkiškai ir politiniai nuo Vokietijos ir 4) turėti jūros bazę toliau į rytus.

Tie tikslai paaiškėjo, kai stebėjome Vokietijos kovą dėl Dancigo. Vokiečių oficialūs sluoksniai pabrėžė, kad Dancigo klausimas išspręs lenkų koridoriaus ir Vyslos upyno valdymo klausimą. Po Lenkijos sutruškinimo buvo konstatuota, kad Vyslos upyno klausimas jau yra išspręstas. To paties siekta ir Klaipėdos Krašte. Lietuva yra Nemuno ūpyne, o Nemuno žiotys vokiečių kontrolėje. Lietuvai neturint kito uosto ir negalint kitu keliu negu per Vokietiją susisiekti su Europos vakarais, ji atsidūrė visiškoje Vokietijos kontrolėje ir ūkio atžvilgiu, visiškai priklauso nuo jos, nes jei Vokietija panorės, ji nepraleis Lietuvos prekių nei per Klaipėdą, nei kitur. Vieną gerą dieną ji gali pareikalauti, kad Lietuva savo prekes vežtų per Karaliaučių. Lietuvai nebus kitos išeities, kaip su visukuo sutikti, nes valstybės pagrindą sudaro valstybės ir tautos ūkis, kuris priklauso nuo užsienių prekybos. Kas turi didelės įtakos į ūkinį gyvenimą, tas turi didelį žodį ir valstybės gyvenime. Žinant vokiečių amžinus siekimus Europos rytuose, tas žingsnis yra labai pavojingas ne tik Lietuvai, bet visoms Baltijos valstybėms. Nors šiandien užkariavimų laikai praėjo, mažai valstybei yra sunku atsilaikyti prieš tokią didelę valstybę, kuri turi įvairiausių priemonių mažąjai paklupdyti.

Lietuvių tauta, tą smūgį labai gyvai jaučia ir dėlto keliamas klausimas, jei Klaipėda yra galutinai atplėšta, skubiai statyti naują uostą Šventojoje. Tas ketinimas yra surištas su milžiniškomis naštomis. Klaipėdos uostas Lietuvai atsiėjo apie 45 milijonus litų, o pajamų turėta vos 6-8 milijonai. Norint Šventosios uostą išplėsti ir pritaikyti šių dienų reikalavimams reikėtų kelių šimtų milijonų litų. Tokia našta Lietuvai būtų labai sunki, o ji būtų ir bereikalinga, nes Lietuvos pastatytas Klaipėdos uostas stovės tuščias.

Taigi, Lietuvai netekus Klaipėdos, ji turi didelių nuostolių, o Vokietija taip pat neturi ūkiškos naudos. Aišku, kad toks sprendimas nėra pakenčiamas nė Lietuvai, nė Klaipėdai. Dėlto, jei tikrai norima Europoje įgyvendinti pastovią taiką ir ją sutvarkyti taip, kad kiekviena rami tauta turėtų savo tvirtus ūkio pamatus ir ūkiško plėtojimosi galimybės, turi būti galutinai prašalintas didžiųjų valstybių grąsinimas ir Lietuvai grąžintas smurtu atplėštas Klaipėdos kraštas, nes: 1) jis yra lietuviškas kraštas iš žilos senovės iki šių dienų; 2) jo gyventojų didžioji dalis yra lietuviai ir 3) jis yra Lietuvos gyvybinis reikšmės kraštas.

Dangietis.

● Šiuo metu sudaromas naujas importuojamų prekių sąrašas, kuriame jau nebūsią visos eilės liuksusinių importuojamų prekių ir tų prekių, kurių galima pasigaminti Lietuvoje.

Pašto ženklų paslaptis

(Tesinys)

Po keliu minučių, kai šeimininkė išėjo, o greit po to pieno išbėgo ir jos tarnaitė, jauna dar mergička rusė Tania, šokau iš lovos ir puoliau į žydės kambarį. Laiko gal dešimt dvidešimt minučių. Reikėjo skubėti. Greitai peržvelgiau krūvą primėtytų ant stalo popierių, atidaręs stalčius pasiknisau juose, pasižvalgiau spintoje, didelėje, kampe stovėjusioje pintinėje skalbiniams, kamodėj, tačiau vakarykščio laiško niekur neradau. Nepatenkintas nepasisekimu ir beveik kvailindamas save dėl žydės įtarimo, norėjau bėgti atgal į savo kambarį. Jau atidaręs duris, šlenksty sustojau apsižvalgyti, ar viską palieku tvarkoje, kad ko gero, žydė neįtartų mane vagiu esant. Netikėtai pamačiau žemėje du pašto ženklus. Pasilenkęs griebiau juos ir smukau į savo kambarį. Atsigulęs lovoje girdėjau, kaip trankė duris grįžusi su pienu tarnaitė.

Atsidėjęs apžiūrėjau rastus ženklus. Antroje jų pusėje, ten kur tepami klijai, pastebėjau rašalo žymes, kurios galėjo atsirasti tik ženklą užklijavus ant prirašyto popieriaus. Ir tai ne netyčiom, bet tyčia užklijavus, nes rašalo dėmės buvo matomos ant abiejų ženklų ir ėjo lygiom eilutėm lygiagrečiai kelis kart.

Abejonių jau nebuvo. Viešbučio savininkė buvo šnipė ir, greičiausiai, komunistų jačeikos narė. Daugiau savaitės gyvendamas Zarasuose, gaudžiau vėjus lauke, tuo tarpu, kai žuvelė po nosimi namuose plūduriavo.

Gal valandą po to galvojau, stengdamasis ligi smulkmenų atsiminti žydės Sorės kasdieninius darbus, laiką, kada ji reguliariai iš namų išeina, jos kalbas sumanim ir t.t. Tas buvo ne taip lengva jau vien todėl, kad ligi tol aš visiškai į viešbučio savininkę dėmesio nekreipiau, stengiausi vengti kalbų su jaja ir visai nedabojau jos. Vis dėlto, gerai pagalvojęs, atsiminiau du dalyku: trečiadieniais ir penktadieniais Sorė apie penktą valandą eidavo į miestą; gavusi laišką iš savo sužadėtinio, tą pačią dieną ir pati rašydavo laišką, tačiau niekad paštu nesiųsdavo. Žinojau tai tikrai, kartą netyčiom pažvelgęs į laiško adresą ir tuoj po to pasiūlęs įmesti jį į pašto dėžutę.

—Ne, nereikia! — lyg nusigando tada žydė: — aš to laiško paštu nesiųsiu...

Tą dieną buvo kaip tik penktadienis. Nutaręs į viešbutį grįžti prie penktą valandą, apsirengęs išėjau iš namų.

Mūsų Zarasų žvalgybos skyriuje paprašiau surinkti smulkesnių žinių apie Sorę ir paruošti vakarui bent 30 gerai ginkluotų žmonių.

Visus Sorės vardu ateinančius laiškus pašte paprašiau nuo to laiko atidavinėti mūsų Zarasų žvalgybai.

Atlikęs dar keletą smulkių reikalėlių, papietavęs grįžau į viešbutį. Buvo trupučiuką po keturių. Eidamas koridorėliu, žvilgterėjau pro pravertas Sorės kambario duris į vidų. Ji pasilenkusi kažką rašė.

—Labas! — sušukau jai linksmas.

—Labas. Kaip tamstos sveikata?

—Jau gerai... Pirma kiek galvą skaudėjo.

Įėjau į vidų. Atsistojęs per tris žingsnius nuo stalo, ką rašo Sorė įžiūrėti negalėjau. Pamačiau tik, kad rašo rusiškai ir labai smulkiomis, lyg baisiai popieriaus gailėdama, raidėmis.

Tur būt sužadėtiniui laišką rašai?

—Taip, — nusijuokė žydė.

Atsiprašęs išėjau.

Lygiai penktą valandą žydė išėjo iš namų. Aš paskui.

Buvo dvelkiąs šalčiu, žvaigždėtas ir tylus vakaras. Nesenai iškritęs sausas sniegas maloniai painiojos po kojomis. Vargingų, karų nuniokintų, Zarasų gatvėse žmonių nesimatė. Kurne-kur tik susikuprinęs prabėgdavo, taikindamas eiti pasieniais, vienas kitas žmogelis. Sunkiu žingsniu žygiavo gatvėmis tankūs kareivių patruliai.

(Bus daugiau)

VIEŠIEJI DARBAI VILNIAUS KRAŠTE

Pagal patvirtintą 1940 metams viešųjų darbų planą, šiemet viešiems darbams bus išleista 8,269,640 litų, iš kurių apie 4 milijonai teks viešiesiems darbams Vilniaus srityje. Vilniaus savivaldybei paskirta net 2,605,000 litų, iš kurių: a) Turniškių hidroelektrinės stoties statybai 600,000 lt., b) gatvių, kelių ir aikščių tvarkymui 1,000,000 lt. c) kelio tiesimui į Panerio kalnus 335,000 lt., d) vandentiekio ir kanalizacijos darbams 500,000 litų, e) inteligentams bedarbiams 100,000 lt., f) moterims bedarbėms 50,000 lt. — Vilniaus apskr. valdybai paskirta 160,640 lt., iš kurių bus statomos kelios geležinkelių stotys ir tvarkomos Naujosios Vilnios gatvės.

Trakų apskr. valdybai 467,000 lt. — kelių statybai, plento Vilnius - Kaunas statybos darbams, Kaišedorių, Vievio ir Trakų miestų tvarkymui ir t.t.

Valkininkų v-bai 66,500 lt. Eišiškių, Rudiškių, Valkininkų miesteliams tvarkyti ir vieškeliams Valkininkai - Onuškis, Valkininkai - Naujadvaris ir Eišiškės - Šalčininkėliai statyti.

Švenčionėlių apskr. v-bai 76,000 lt plento Švenčionėliai-Kaltinėnai statybai, Švenčionėlių ir Pabradės miest. tvarkymui ir mokyklų vidaus įrengimui.

Numatoma, kad šiais metais bus plačiau pritaikytas darbo prievolės įstatymas. Sumažėjus pramonės gamybai, Vilnius paliko be darbo daug moterų, kurių daugumas išlaiko savo šeimas. Tokioms moterims bus organizuojami joms pritaikinti darbai. Numatoma organizuoti skalbyklas, miškų želdymo bei valymo darbus, taip pat lengvesnius darbus prie Neries krantų stiprinimo.

PARAMA MOKINIAMS

ROKIŠKIS. — Rokiškio gimnazijos mokytojai, tėvų komitetas ir mokiniai sudėjo Vilniaus krašto moksleiviam šelpti 1,143 litus pinigais ir 124 kg. įvairių dovanėlių: pirštinių, kojinių, drabužių, konservų, saldumynų ir kt. produktų. Be to suaukojo 1,175 naudingas knygas. Šiomis dienomis gimnazija gavo eilę nuoširdžios padėkos laiškų, iš kurių aiškėja, kad Vilniaus krašto kaimų ir miestelių mokyklinis jaunimas labai yra reikalingas paramos knygomis, mokslo priemonėmis, k. a. sąsiuviniais, raišeliais ir t.p. ir vaikų laikraštėliais.

TAKE IT OR LEAVE IT

By Vitalis Bukšnaitis

NEW YORK, April 4 — Canadian Lithuanians are quite proud of big Pete Jotkus, according to our Montreal correspondents, who relay to us the following interesting information about the well-known hockey star:

When Pete, who has been playing hockey since 1927 when he started with M.A.A.A. juniors, broke into senior company he was just about clumsiest elephant that ever laced on a skate. Jotku's lumbering rushes were a joke, which caused polite people to hide their smiles behind their hands. But they don't laugh at Big Pete any more in a hockey way. Right now, it would not be stretching it too far to label him the best two-way defence man in the Quebec Senior Hockey League today. And though we don't want to rub it in to Frank Carlin, because we have no reason to do so, still, we have a hunch that Frank must occasionally feel a bit regretful that he let Jotkus get away from the Royals when he sees Big Pete performing in such robust and productive style for Concordia.

In some ways you might almost compare Jotkus to Eddie Shore, even though Big Pete lacks that flaming truculence — you might even call it the "killer instinct" — that made Shore stand out above all the rest. But Jotkus is an outstanding rushing rearguard, and has gallons of competitive spirit.

Jotku's only fault, perhaps, lies in the fact that he is so easy-going and good-natured. On the football field where he earned his greatest laurels, Big Pete has absorbed a tremendous amount of punishment and taken it with a grin, and simply gone about doing his job as a sportsman, out to win games and not to maim people. Sometimes his teammates have prayed that he would get mad, and even take steps to anger Jotkus, because they knew that if he once lost that almost unassailable temper of his, he was unstoppable. And once in a while they succeeded—and it meant more woe to the enemy. But that was very seldom and it didn't matter very much, for Big Pete even in his most placid mood was a pretty fine football player, who could more than hold his end up. His all-star prowess on the gridiron is a by-word.

Jotkus may get cross-checked in the teeth by some opponent he could crush with one hand, and just shake his head and laugh it off. He may seem to take an awful lot of unnecessary dirt without repaying in kind, and you might wonder where he hides his fighting instincts. But just watch when the pressure is on, and you will see Jotkus right in the thick of it, brushing aside the annoying midget who try to get his goat and attending grimly and relentlessly to the business of winning games to the limit of his ability.

When this amateur hockey season opened, Concordia was looked upon as the weak sister of the Q.S.H.L. Today, the Civics are hounding the hand-picked Royals for first place, just two points behind and holding a game in hand. And you can give most of the credit to three men: Coach Sylvio Mantha, a pretty smooth manager; Med Martel, a spark-plug full of the old pepper, and Pete Jotkus, whose actions speak louder than his words.

Big Pete is getting on in years, but the passing of time doesn't have the effect on his ability that it does on most athletes. You'll remember how he remained out of football for one whole season, only to come back the next as great as ever, which was a remarkable feat. And Jotkus as a hockey player seems to improve with age. Big Pete might have a couple of good seasons left for big-time professional hockey if any of the National Hockey League clubs were interested.

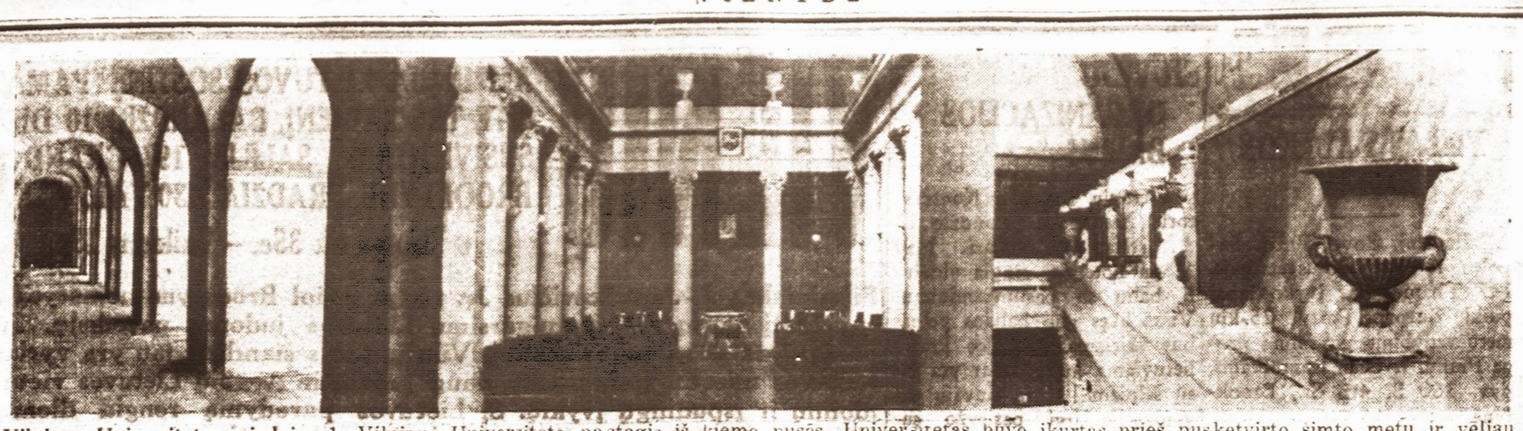

Vilniaus Universiteto vaizdai.—1. Vilniaus Universiteto pastogis iš kiemo pusės. Universitetas buvo įkurtas prieš pusketvirto simto metų ir vėliau kaikurie pastatai perstatomi, kiti pristatomi, tačiau pagrindiniai visas centrinis universiteto pastatas tebėra labai senas, kas galima matyti, kad ir koridorių sistemoje. 2) Vilniaus Universiteto iškilmių salė, kurioje vyksta imatrikuliacijos ir mokslo baigimo aktai, taip pat kitos su mokslu surištos iškilmės. 3) Vilniaus Universiteto vieno iš balkonų profilis.

NUOMONĖS DĖL LAISVĖS VARPO PERKĖLIMO Į VILNIŲ

Vilniaus katedroje ieškoma Vytauto Didžiojo palaikai. —Įvestos gražios iškilmės. —Įvairūs pasiūlymai ir sumanymai

Karo Muziejaus viršininkas brig. gen. Nagius (Nagevičius), kurs žiemos pradžioje buvo sunkiai susižalojęs koją, kad ir tebesirgdamas visą laiką tebesirūpina Karo Muziejum Kaune ir Gedimino Kalnu Vilniuje. Painformuodamas spaudos atstovus generolas pareiškė, kad tuojau, mūsų kariuomenei įžengus į Vilnių, įsakymu kariuomenei buvo įvesta ir Gedimino Kalne vėliavos pakėlimo ir nuleidimo ceremoniją, panaši kai Karo Muziejuj Kaune. Skirtumas tik tas, kad Kaune kasdien pagerbiami žuvusieji dėl Lietuvos laisvės, o Vilniuje pagerbiami Katedroje esą mūsų tautos senovės genijaus Vytauto Didžiojo palaikai. Ši ceremonija ir Vilniuje jau įgavo didelės reikšmės: kaip Kaune. Karo Muziejaus sodelyje visada susirenka nemaža žmonių, taip Vilniuje visada ateina daug žmonių, o iškilmingesniais atvejais susirenka ištisos minios.

Dėl ateities rūpesčių Vilniuje gen. Nagius pareiškė, kad pirmaeilis yra surasti Vytauto Didžiojo palaikus Katedroje. Tyrinėtojai sako, kad jie tikrai katedroje tebėra. Ieškosime, turime surasti juos. O suradus — Katedroje pastatyti mauzoliejų, kad visi galėtų ateiti nusilenkti ir pagerbti mūsų tautos praeities genijų.

Kitas dalykas, kuriuo jau tenka susirūpinti, tai Laisvės Varpo perkėlimas iš Karo Muziejaus bokšto Kaune į Vilnių, kur jis Chicagos lietuvių, kurie jį padovanojo, ir buvo skirtas ir tik laikinai, vyriausybės pavedimu, Karo Muziejaus bokšte pakabintas, kur mums skambino džiaugsmo ir liūdesio valandomis. Kur jį Vilniuje pakabinti? Gen. Nagius yra už tai, kad Gedimino kalno pilies bokšte. Bet esama ir kitokių nuomonių. Buvęs "Lietuvos" redaktorius Chicagoje ir lietuvių seimo Chicagoje dalyvis, dabar ministeris Londone Balutis siūlo Laisvės Varpą pakabinti sename istoriniame bokšte prie Katedros (dabar varpinė), o jo perkėlimą sujungti su labai dideliu įvykiu. Toks įvykis bus tada, kai Lietuvos vyriausybė persikels į senąją Lietuvos sostinę Vilnių.

Dr. A. Graičiūnas iš Chicagos pareiškia, kad jokiu būdu negalimą Laisvės Varpo kabinti varpinėje, nors ir istorinėje, bet būtinai Gedimino kalno pilies bokšte.

Iš kitų sumanymų minėtini Dr. Kairiūkščio pasiūlymas, Gedimino sapnui prisiminti, pilies kalne laikyti gyvą vilką, o rašytojo Petro Vaičiūno siūlymas ten pastatyti įspūdingą geležinio vilko paminklą. Brazaitis iš Pumpėnų siūlo, kad Vilniuje būtų įrengtas kapas tų lietuvių, kuriuos lenkai yra nužudę žiauriausiai kankindami, kaip kun. Lajausko, mok. Bakano ir kit. Visiems kovotojams dėl Vilniaus, žuvusiems kovotojams dėl Vilniaus, žuvusiems už jo atvadavimą, turėtų būti Vilniuje panaši kapela, kaip yra Karo Muziejuje Kaune žuvusiems dėl Lietuvos laisvės.

Taip pat siūlo tautos atgimimo patriarcho Dr. Jono Basanavičiaus palaikus perkelti į Katedrą, kur turėtų būti paminklas ir vyskupui Matulevičiui.

Stasys Šilingas, ryšium su besiartinančiais Gedimino metais, siūlo Gedimino pilies kalne pastatyti Gedimino statulą ir bent padėti pamatus atgijimo paminklui Vilniaus Katedros aikštėje.

NAUJAS PLENTAS

KAUNAS. — Praėjusiais metais pradėjus statyti geležinkelį iš Darbėnų į Šventąją, susirūpinta Šventąją aprūpinti ir geru plentu. Dėl to jau praėjusiais metais atlikti plento tyrimo darbai ir galutinai nustatyta plento kryptis būtent: Rietavas - Vieštuvėnai - Kartena - Šventoji. Tai bus tęsinys didžiojo Žemaičių plento, kurs nuo Kauno eina iki Rietavo, o nuo Rietavo pasuka į Gargždus. Nuo Rietavo, Žemaičių plento Šventosios šaka eis šiaurės vakarų kryptim, į Vieštuvėnus, kurie paliks dešinėje apie 1 km. Toliau plentas eis Kartenos kryptimi, pačią Karteną palikdamas dešinėje pusėsje, perkirs Telšių - Kretingos geležinkelį (bus įrengtas viaduktas, tai yra skersai geležinkelio bėgius plentas bus iškeltas per viršų), toliau perkirs iš dešinės nuo Darbėnu Skuodo - Kretingos geležinkelį ir sieks Šventosios miestelį. Iš plento bus padarytos atšakos į Plungę ir Kulius. Viso plentas nuo Rietavo iki Šventosios turės 65 km. ilgio. Statyba nuo Rietavo iki Vieštuvėnų, apie 20 km. ilgio, bus pradėta statyti šiemet.

Amerikos Aforizmai apie pinigus

Pasak ekonomisto, pinigai yra žmonių tarnais. Šiandien yra, o rytoj jau nėra.

* * *

Mes niekados nesiožiuojame dėl pinigų mėtymo į upę, kai tai yra Dėdės Samo pinigai ir mūsų upė.

* * *

Pažymėjimų ir balansų sistema yra gera, jeigu turi balansą čekiams. (Angliškai pažymėjimas ir čekis—check, balansas reiškia ir esamus pinigus).

* * *

"Ex" žodyje "ex-doughboys" (buvusieji kareiviai; bet dough—tešla, ir boy—vyrukas; "tešla" vadinant pinigus ex-doughboy yra ir bepinigis) tinka prie "dough" kaip vaikai ("boys"). (Vaikai išleidžia pinigus...).

* * *

Greitai praturtėk sumanymai, kurie siūlo jums 25 nuošimčius pelno iš jūsų pinigų, niekada nepaaiškina, kas atsitiks su kitais 75 nuošimčiais.

* * *

Kol yra tiek daug kalbų apie dalyko reformą, mes tik pasakysime, kad guminiai pinigai, kuriuos mes norėtume turėti, išoktų atgal į kišenių pėto, kai jais sumokėtum sąskaitą.

* * *

Kai šiais laikais pinigai bando kalbėti, tie, kurie juos turi, sako "š-š-š-š-š! Ar jūs nežinote, kad mokesčių rinkėjas gali jus išgirsti?"

* * *

"Danguje pinigų nėra" sako vienas evangelistas. Tas turbūt išaiškina, kodėl tiek daug žmonių eina po velnių besistengdami jų gauti.

* * *

Jungtinių Valstybių Iždo Departamentas sako, kad dolerinės išlaiko devynius mėnesius. Ne tik tą nurodėme moterėlei, bet jos paklausėme, kas ji tokia, kad iš Jungtinių Valstybių Iždo Departamento daro melagį. (Turime galvoje taupias šeimininkes).

Arėjas. Vitkauskas

SUNKUMAI SU ATBĖGĖLIAIS

VILNIUS. — Lietuviai atbėgėliai Vilniuje, nors gera jų dalis aprūpinta darbu, tačiau tebegyvena sunkiose sąlygose. Atbėgėlių tarpe esą daugiausia darbininkų, mažažemių vaikų ir kiek miesčionių, kurių daugumą mažamoksliai. Šiaip atbėgėliai yra labai gerų norų, mėgsta skaityti knygas ir netingi dirbti, kiek to darbo gauna. Amatininkų jų tarpe esąma labai nedaug, vos pora kurpių, keli siuvėjai. Lietuviams atbėgėliams šelpti ir globoti komitetas sudarė samatą jiems maitinti ir išlaikyti po 116,000 litų per mėnesį. Dar yra Švenčionėliuose 200 atbėgėlių vaikų ir Ignalinoje 250 vaikų prieglaudos, kuriose taip pat reikalinga daugiau pašalpų. Surinktomis žiniomis, Vilniaus srityje, be miesto, esąma apie 7,000 šelptinų žmonių.

LIETUVOS - AMERIKOS PREKYBINIAI RYŠIAI

Šia proga pirmu kartu galima išsamiau Amerikos lietuvių visuomenę painformuoti kaip dabartinio karo metu Lietuva, nugalėdama daug kliūčių, sekmingai ūgdo prekybinius ryšius su Amerikos Jungtinėmis Valstybėmis.

Kaip jau Amerikos lietuviams žinoma, pradžioj 1938 m. New Yorke atidaryta pastovi prekybos įmonė, kurią čia įsteigė trys didžiosios Lietuvos ekonominės organiz.: Maistas, Lietūkis ir Pienocentras. Ši įmonė pavadinta Lithuanian - American Import & Export Corporation (Lithamcorp, 157 Chambers St., New York, N. Y.).

Pradžioje Litamcorpo Bendrovės darbas buvo sunkus, reikalavęs daug takto, atsargumo ir pramatymo. Sunkumų buvo netik organizuojant prekių platinimo tinklą, bet ir dėl nepalankių veikimo sąlygų, kurios susidarė dėl to, kad kai kurie konkurentai buvo ir yra nepatenkinti Litamcorpo atsiradimu. Tačiau ramus, taktiškas veikimas kliūtis sekmingai nugalėjo. Dabar Litamcorpas yra įgavęs pasitikėjimą prekybininkų šeimoj ir kasdieniniame gyvenime naudojasi jų palankiu traktavimu.

IMPORTAS

Nuo susiorganizavimo iki pereito vidurvasario Litamcorpui teko daugiausia importuoti lietuviški maisto produktai. Taip per 10 mėnesių 1938 m. Litamcorpas pardavė maisto produktų už apie $349,280.00. Pereitais 1939 metais parduota už $328,059.00 ir jei ne karas, ta suma būtų prašokusi pusę milijono. Karui prasidėjus importas labai pasunkėjo ir prekės beateina nereguliariai.

EKSPORTAS

Bet karui prasidėjus Lietuva neteko galimybės sau reikalingiausių prekių pirktis Europoje ir didžiuma jos importo, kaip alyvos, gazolinas, chemikalai, geležis, plienas dabar perkama Amerikoj per Litamcorpą. Reguliarus susisiekimas su Lietuva karui prasidėjus buvo labai apsunkintas, ir vėliau visai nutrauktas. Nuperkamos prekės tenka gabenti specialiai tam tikslui nusamdomais laivais.

LIETUVOS VĖLIAVA AMERIKOS VANDENYSE

Besirūpinant laivo persamdymu nupirktų Lietūkiui prekių pervežimui, buvo užtiktas geras pirkinys, kuris ir buvo pasiūlytas Lietuvai. Iš Lietuvos Baltijos Lloydo gautas atsakymas, kad jie domisi pirkimu. Reikalą ištyrus ir su laivo savininkais suėjus į kontaktą, susitarta dėl kainos, kurią Lietuvos Baltijos Lloydas priėmė ir tuojau buvo padarytas laivo DENNY užpirkimas. Litamcorpo vedėjui p. Grigoniui teko skubiai išvykti į New Orleans, kame buvo laivas ir jo savininkai. Ten jis galutinai atliko pirkimo formalumus, susitarė ir įvykdė naujus pataisymus, įrengimus, laivą pastatant į aukščiausią transatlantinę apdraudos klasę iki 1943 metų. Ten pat vietoje teko nusamdyti didžiumą laivo įgulos, kuri papildyta pora Litamcorpo vietoje nusamdytų ir iš New Yorko pasiųstų jūreivių. Pakrovus Lietūkiui nupirktomis prekėmis, laivas DENNY iš New Orleans pasileido ilgon kelionėn į Lietuvą kovo 23 dieną. Jis pakeliui sustojo Bostone (balandžio 1 d.), kur pasiėmė daugiau kuro.

Laivas DENNY yra statytas 1916 metais Norvegijoj. Jis turi specialų frontinį sustiprinimą (re-enforcement), taip kad gali plaukti jei pasitaiko uoste nestiprus užšalimas. SS DENNY yra 233 pėdų ilgio, 1750 D. W. tonų, turįs 900 arklio jėgų, alyva kurenamas, Scotch typo garo varyklį, maitinimą 2 šildytuvų. Jo greitis yra 11-13 jūrmylių per valandą. SS DENNY 1938 m. buvo senųjų savininkų išnaujo pertaisytas, įdėta naujos mašinos, kas apsėjo per 40 tūkstančių dolerių. Jis buvo naudojamas vaisių gabenimui ir plaukiojo po Nicaragua vėliava. Laivą nupirkus Lietuvos Baltijos Lloydui, jis perregistruotas Šventosios uoste ir plaukios po Lietuvos vėliava.

Taigi, SS DENNY yra išviso pirmas laivas Amerikos vandenyse, garsinąs Lietuvos vardą pasipuošęs trispalve Lietuvos vėliava. Laivo vardas DENNY paliktas kai kurių formalumų sumetimais, pridedant prie jo žodį Lietuva. Taip, kad dabar ant abiejų laivo šonų, tarp trispalvių vėliavų, yra didelės raidės "DENNY LIETUVA."

Nedidelis tai laivas, kaip nedidelė ir mūsų tėvynė Lietuva. Tačiau jis yra mūsų pasididžiavimu, mūsų džiaugsmu, rodančiu nuolatinę Lietuvos žingseną pirmyn, nebojant pavojų ir sunkių gyvenimo aplinkybių. Su laivu DENNY Lietuvon teplaukia ir mūsų geriausi linkėjimai mūsų tėvynei augti ir stiprėti.

RENTGENO SPINDULIAI—APSAUGA

Vienas didžiulis Amerikos bankas išnaudojo naują technikos išradimą kovoje su apiplėšimais. Bankas jau buvo du kartu apiplėštas, todėl buvo rimtai susirūpinta apsigynimo priemonėmis nuo užpuolimo. Dabar kiekvienas banko interesantas, peržengęs banko slenkstį, privalo pereiti per siaurą koridorių. Tame koridoriuje įstaisytas specialus rentgeno aparatas, kuris peršviečia kiekvieną apsilankiusį į banką asmenį. Rentgeno aparato saugotojas, rentgeno spindulių pagalba tuoj pastebi, ar apsilankęs asmuo nešasi su savim ginklą ar ne.

Atrodo, kad ši kovos priemonė bus plačiai išnaudota.

AUKOS VILNIEČIŲ ŠELPIMO REIKALAMS

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke aukų pakvitavimas Nr. 30

VILNIJOS LIETUVIAMS REMTI

SLA 192 kp. ir S. D. 10 kp., New Kensington, Pa., per J. Swipą $26.58

SLA 306 kp., Danbury, Conn., per V. Vaitkunską $10.00.

V. Vaitkunskas, Danbury, Ct. $1.00

PITTSBURGH, PA., lietuviai (surinko J. Pečiukas ir J. Waisis, prisiųntė J. Pečiukas) $66.00. Aukojo po $5: W. Čepaitis. B. Bagdonas. J. Semelevičius. K. Andrikaitis $3. Po $2: A. Pipiras. P. Karauskas. A. Kazlauskas. S. Mosonas. P. Bitrūnas. J. Grigelis. Po $1: J. Pečiukas. J. Waisis. I. Čeponis. J. Navalinskas. R. Paplauskas. K. Stapošaitis. S. Kavaliauskas. S. Šulckis. J. Žemaitis. Z. Čeponis. A. Mikšienė. M. Romen. W. Pučkienė. K. Strogas. A. Norkus. A. Judenis. J. Česnelis. T. Pečiukas. A. Preidienė. P. Stonaitis. D. Stanelis. D. Kapšis. A. Mosnickas. W. Actopas. A. Moslinaitis. L. Liedzis. W. Milašis. J. Navadelskis. A. Grigaitis. P. Radžius. J. Kirzikas. P. Rinkevičius. K. Stapošaitis. Po 50c: J. Zalaginas. P. Bišius. T. Zingauskas. J. Blauzdis. J. Krisiūnas. J. Sabanas.

Lietuvos Rėmėjų Sąjunga (buv. V. V. S.), New Britain, Conn., surinko, prisiuntė J. Janušonytė $100. Aukojo: J. Skritulskis. $10. V. Abeciūnas $5. Po $2: K. Giedraitis. M. Mažeika. Po $1: G. Poškutė. O. Savoniūtė. K. Paulauskas. A. Valinčius. P. Vyšniauskas. K. Šopys. P. Usonis. P. Montvila. J. Poškus. J. Poškus Jr. J. Drančikas. J. Jurkūnas. J. Aleksonis ir kiti.

Birutės Moterų Pašalp. D-ja, Montello, Mass., per K. Valangevičienę—$25.

NEW HAVEN, CONN., Vasario 16 d. minėjime surinkta, prisiuntė M. Jokūbaitė $175.00. (Ši suma sudaryta taip: minėjime surinkta $81.56. Minėjimo pelnas $73.44, po $10 aukojo L. D. Klubas ir L. Mot. Legiono Skyrius).

Lietuvai Remti Draugija, Worcester, Mass., surinko, prisiuntė A. Janušonis $122. Aukojo: Liet. Remti Dr-ja $75, Liet. Mot. Klubas $47).

Bridgewater, Mass., lietuviai per D. Lapeiki $85.

Vilniaus Fondas, Hartford, Conn. per V. Fond. vald.: pirm. V. Bringa, rašt. J. Leonaitis, iždin. A. J. Mažotas $150.00.

WATERBURY, CONN., lietuviškų draugijų ir klubų surengtam Vasario 16 d. minėjime surinkta, prisiuntė T. Matas $13.55.

BROOKLYN, N. Y., privačiame parengime, SLA salėje, kovo 27 d., p. B. Schegaus pasiūlymu surinkta $30.00

Viso	$804.13
Anksčiau skelbta	10.415.95

Bendrai Vilnijos lietuviams 11.220.08

Ši suma pervesta Vyriausiam Komitetui Vilniaus Kraštui Remti.

Lietuvių Motėrų Legiono Skyr., New Haven, Conn., per M. Jokūbaitę

Ginklų Fondui $10.00

Lietuvos Generalinis Konsulatas visiems aukavusiems, rinkėjams bei šiaip prisidėjusiems nuoširdžiai dėkoja.

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA

16 W. 75th St., New York, N. Y.

MOTOCIKLIU IŠ ANGLIJOS Į AFRIKĄ

Anglų motociklistas kelionei iš Londono į Kapštatą savo motociklą aprūpino originaliais vamzdžiais papildomais rėmais. Rėmuose randasi papildoma benzino atsarga ilgesnėms kelionėms per dykumą.

Sustojimo vietose, užmetus ant motociklo vamzdžių rėmų brezentą, padaroma palapinė — garažas.

"DIRVA"
25 m. Jubiliejinis vajus
Tautinis savaitinis laikraštis eina 25-ti metai
Redaguoja žinomas rašytojas K. S. KARPIUS
Prenumerata metams:
Amerikoje ..... $2.00.
Pusei metų ..... $1.00.
Ekstra: kurie išsirašys laike Jubiliejinio meto, 1940, gaus Dirvą per 15 mėnesių už tą patį metinį mokestį, $2.00.
Susipažinimui viena laikraščio laida siunčiama dykai.
"DIRVA"
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio.

VIENYBĖ

SUSISIEKIMO STREIKAS IŠVENGTAS

Antradienio popietyje buvo paskelbta, kad didžiajam New Yorke ir jo dalyse susisiekimo streikas pašalintas susitarimu tarpe mayoro LaGuardijos ir CIO unijos viršininko Lewis. Reiškia, derybos baigtos taikos susitarimu. Išvengta to triukšmo, kuris būtų buvęs gana nemalonus ir judrus. Mayoras LaGuardia džiaugiasi, kad streiko sūkurin nepateko 27,000 BMT ir IRT linijų darbininkai ir tuomi nenukentėjo apie 7,000,000 gyventojų visose miesto dalyse, kurie susisiekimo priemonėmis visais reikalais turi naudotis. Streikui įvykus visas miestas būtų buvęs sukeltas ant kojų. Gyventojai nebūtų galėję į savo darbus nuvykti, gyvenimas būtų iš pamatų sujudintas.

Iš miesto ir unijos pusės pasirašyta ir pasikeista kontraktais. Privatinės kompanijos susisiekimą ves savo žinioje iki birželio 30 d., 1941 m. Derybų metu miesto valdyba buvo užkimšta reporteriais ir žingeidaujančiais žmonėmis.

Aukojo spaustuvės modernizavimui

Vienybės ilgametis skaitytojas p. V. Žilinskas iš Brooklyno atsilankęs dienraščio įstaigoje sumokėjo metinę prenumeratą ir $1 paaukojo dienraščio spaustuvės gerinimo reikalams.

Aukotojui p. Žilinskui reiškiam nuoširdžią padėką.

Dienraščio skaitytojų ir rėmėjų aukos spaustuvės modernizavimo fondui plaukia. Malonu yra, kada visuomenė supranta spaudos reikšmę ir ją remia pagal savo išgalės. Tik per spaudą mes liksime stiprūs ir savaimingi išeivijos gyvenime.

SKAITLINGAS SUSISIEKIMAS LĖKTUVAIS

LaGuardijos aerportas, kuris kainavęs pastatyti 40 milijonų dol. ir jau vartojamas susisiekimo reikalams penktas mėnuo, pasiekia didžiausio rekordo lėktuvų kelionėse. Dabar apskaičiuojama, kad vidutiniškai į dieną būta 200 išskridimų.

Manoma, kad vasaros metu surišta su pasauline paroda skridimų skaičius pakilsiąs net iki 300 per dieną. Apie 3,000 keleivių pasinaudos šio aerporto lėktuvų patarnavimais.

Remkite tuos, kurie remia jūsų laikraštį.

VIEŠAS PADĖKOS ŽODIS

Šeštadienį, kovo 30 d. Šapolos ir Vaiginio svetainėje, 147 Thames St., įvyko labai puiki "Surprise Party" 25-kių metų vedybinio gyvenimo proga Pranui ir Onai Ramoškams, gyv. 360 S. 4th St., Brooklyne.

"Parę" surengė draugai Brunzai, gyv. 111-35 153 St., Jamaica, ir Gaigalai, gyv. 114-32 122 St., Richmond Hill. Padėjo M. Pilkauskai ir E. Duben. Svočia buvo N. Žilinskienė, o svotas S. Šabliauskas. Vyriausios vakaro šeimininkės buvo A. Brunzienė ir V. Gaigalienė, gaspadorius J. Brunza. Vakarui pirmininkavo J. Gaigalas.

Stalus aptarnavo jaunuolės H. Brunzaitė, A. Gurkliūtė, M. Sukaskaitė, E. Klimaitė, F. Valašinaitė, N. Marchuk ir jaunuoliai V. Brunza, E. Šabliauskas, V. Kunigėnas.

Svečių dalyvavo virš 100, taip pat buvo ir iš toliau svečių atvažiavę. pp. Diliai iš E. Orange, N. J. Šokiams grojo V. Aleknos orkestras.

Širdingiausią padėką tariam rengėjams drg. Brunzams ir Gaigalams. Taip pat širdingai ačiu tariam sūnui ir dukters už surengimą mums parės. Taip pat ir visiems padėjusiems "parę" surengti.

Širdingiausis ačiu svočiai N. Žilinskienei už puikų ir skanų Lukoševičiaus kepyklos keiką. Širdingiausia ačiu svotui Šabliauskui už skanius gėrimus. Ačiu Helen Brunzienei už gražias gėles. Taip pat dėkojame visiems parėje dalyvavusiems už brangias dovanas ir sidabrinį seną. Ačiu visiems už pasakytas gražias sveikinimo kalbas. Siunčiame širdingiausią padėką rengėjams ir svečiams, linkėdami daug sveikatos ir laimės.

Pranas ir Ona Ramoškai.

DAINUOS SIETYNO CHORAS

Per N. J. Liet. Radijo programą dainuos Sietyno choras ateinantį sekmadienį, balandžio 7 d. 9 val. iš ryto. Prašom visus skaitytojus užsisukti savo priimtuvus 1450 kl. WHOM Jersey City. Išgirsite naujų ir gražių dainelių.

J. Ratkus, vedėjas.

SUMAŽINAMA KAINA SUSISIEKIME

Nuo balandžio 2 dienos sumažinama kaina geležinkeliu važiuojant tarpe Erie Terminal, Jersey City ir Spring Valley, N. Y., kur yra kelio virš 30 mylių. Tas daroma New Jersey ir New Yorko geležinkelių kompanijų.

SIUVĖJŲ ORGANIZACIJOS BALIUS

Lietuvių Kriaučių Kontraktorių Associacija balandžio 13 d., šeštadienį, vakare, Half Moon hotelyje, rengia didžiulį balių su pasilinksminimu. Visas likęs nuo baliaus pelnas bus skiriamas Vilnijos krašto lietuviams, kurie dabar yra visų šelpiami. Mūsų siuvėjų organizacija irgi pasiryžo susurengti parengimą, kurio pelną paskyrus broliams vilniečiams.

Į bankietą įžanga asmeniui $2.50. Bankietas bus puikus ir ištaigingas. Atsilankyti ir paremti vilniečius visi nuoširdžiai kviečiami. Mūsų pareiga brolius vilniečius sušelpti ir palaikyti, pakol Vilnijos kraštas galutinai susitvarkys ir įstos į normalias gyvenimo vėžes. Lietuvos valstybei vienai yra persunku kraštą šelpti. Mūsų išeivių yra kaip tik prievolė padėti tėvynei tame reikale.

Vykstantieji į bankietą gali rengtis kaip kas nori. Nėra reikalo vilkėti išeiginį ar vakarinį kostiumą. Po baliaus vyks šokiai prie gero orkestro. Tikietai platinami visur. Reikalaukite sau patogiose vietose. Vienybės dienraščio administracija tikietų platinimu patarnauja. Galite asmeniškai įsigyti tikietus, ar pašaukti telefonu EVergreen 7-7840.

Rengėjai.

DIENRAŠČIO SKAITYTOJO LAIŠKAS

Įdedu $5 prenumeratą už laikraštį "Vienybę," kurią jau 46 metai skaitau. Laikas išsibaigė kovo 20 d.

Pasilieku su aukšta pagarba dėl viso Vienybės štabo.

Vincas Pukas,
7028 S. Maplewood Ave.,
Chicago, Ill.

APLANKĖ GARNYS

Pp. Marytę ir Joną Lukus, gyv. 412 Schank Ave., Brooklyne, bal. 1 d. 2:40 val. po pietų aplankė garnys palikdamas sveiką ir gražų sūnelį.

Motina ir sūnus jaučiasi gerai, randasi Williamsburgh Maternity ligoninėj.

Naujagimiui linkim laimingai užaugti ir būti geru lietuviu.

B. M.

LAIMINGI UGNIAGESIAI

Pereito antradienio vakarą prie 104-05 35th Ave., Corona, degė gyvenamasis dviejų aukštų namas. Tik spėjus keletui ugniagesių pasitraukti iš namo vidaus, tuojau namo stogas perdegęs įkrito.

Gaisro metu iš degamojo namo antro aukšto iššoko gyvenanti Ortolan šeima. Laimei, nesužeista.

VILNIŲ

AMŽINĄJĄ LIETUVOS SOSTINĘ PAMATYSITE TREČIADIENĮ, BALANDŽIO 10 DIENĄ, SUSIVIENIJIMO SALĖJE, 197 GRAND ST., BROOKLYNE. PRADŽIA 7:30 VAL. VAKARE

Įžanga tik 35c. – Vaikams 15c.

Filmininkas J. Januškevičius Jr. rodys ikšiol Brooklyne nematytą antrąją dalį naujų spalvuotų-garsinių Lietuvos judomų paveikslų. Juose pamatysite ir Lietuvos sostinę Vilnių, kuris šiandien jau yra vyriausiu Lietuvos miestu. Pamatysite daug gražių ir svarbių Lietuvos vietų bei įdomių ir įspudingų įvykių. Šį Lietuvos parodymą rengia dienraštis VIENYBĖ ir visus nuoširdžiai kviečia atsilankyti.

VISI PAMATYKITE LIETUVĄ SU JOS SOSTINE VILNIUMI

LIETUVIŠKA
RESTAURACIJA
BAR & GRILL

Gaminame amerikoniško ir lietuviško stiliaus valgius. Galima gauti Amerikos ir importuotos degtinės, vyno ir gero alaus.

Lietuviškas kumpis, rūkyti kilbasai ir kopūstai galima gauti kasdieną.

Joseph Zeidat,
411 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

PROTESTAS DĖL CENZŪROS "TĖVYNĖJE"

Vienas vietinis SLA komitetas, ryšium su įvesta SLA organe cenzūra, paskelbė šitokią rezoliuciją ir protestą.

SLA Narių Komiteto pareiškimas

Skaitydami "Laisvėje" (kovo 25 d. laidoj) sucenzūruotą Kl. Jurgelionio "Tėvynės" redaktoriaus straipsnį, patys savo akimis netikėjome. Netikėjome, nes nemanėme, kad kada nors SLA prigyventų prie tokios padėties, kai jo organo redaktoriui turėtų būti užčiaupta burna, kaip jis neturėtų teisės pareikšti savo nuomonės svarbiausiais SLA reikalais.

Deja, vėliau patyrėme, kad paminėtasis straipsnis iš tikrųjų buvo sucenzūruotas — jį sucenzūravo pp. Grigaitis, SLA Apšvietos Komisijos pirmininkas ir p. Bagočius, SLA prezidentas.

Paminėtasis straipsnis nei vardijo jokių asmenų ir jiems neprimetė jokių kriminalybių. Paminėtajame straipsnyje buvo kalbama tiktai apie tai, kaip šiandien SLA stovi, kas reikėtų daryti, kad blogi dalykai būtų pašalinti.

Mes klausiame SLA narių: ar galima ilgiau tokia padėtis —kai SLA organo redaktoriui užčiaupta burna SLA reikalais žodį tarti, — toleruoti? Prieko tas mūsų organizaciją prives? Kokią demokratiją, pagaliau, pp. Grigaitis su Bagočiumi nori SLA įvesti?

Mes puikiai žinome, kad SLA narių dauguma yra priešinga tokiems cenzūrininkų žygiams. Mes žinome, kad SLA nariai nori matyti savo organizacijoj demokratinį dalykų aiškinimą. Mes puikiai žinome, kad šiuo SLA pild. tarybos rinkimų metu ir metu ruošimosi prie seimo, kiekvienas SLA narys turi teisę išsireikšti organe savo pažiūras linkui organizacijos ateities.

Taigi mes protestuojame prieš įvedimą "Tėvynėje" cenzūros. Mes raginame visus SLA narius ir kuopas pareikšti savo protesto balsą prieš cenzūrą.

SLA nariai!

Sekančiuose savo kuopų susirinkimuose kelkite protesto balsą prieš "Tėvynės" cenzorius. Reikalaukite, kad "Tėvynėje" turėtų teisę pasireikšti visi SLA nariai visais mūsų organizacijos reikalais.

Siųskite savo protestus į SLA centrą ir spaudą!

SLA NARIŲ KOMITETAS
Lilian Kavaliauskaitė, sekr.
415 Lorimer Street,
Brooklyn, N. Y.

Mirė F. Andrišiūnienė

Balandžio 3 d. laidoje buvo paskelbta žinutė, kad mirė Frances Andrijauskienė. Ištikrųjų gi velionės pavardė yra Andrišiūnienė. Velionė buvo 68 metų amžiaus, gyveno 162 Hope St., Brooklyne.

Palaidota balandžio 3 dieną iš Apreiškimo parap. bažnyčios šv. Jono kapinėse. Laidotuvėmis rūpinosi laidotuvininkas S. Aromiskis, kurio laidojimo įstaiga yra 423 Metropolitan Ave., Brooklyne.

VIENYBĖS ĮSTAIGA ATDARA SEKMADIENIAIS

Kad palengvinti Vienybės skaitytojams, rėmėjams ir draugams užsimokėti prenumeratą už dienrašti bei kitus reikalus su įstaiga atlikti, Vienybės administracija bus visuomet atdara ir sekmadieniais nuo 10 val. ryte iki 2 val. po pietų. Taip pat šiokiomis dienomis bus atdara iki 8 val., o šeštadieniais iki 9 val. vakarais.

Prašomi visi vienybiečiai bei dienraščio prieteliai kreiptis į Vienybės įstaigą įvairiais reikalais. Visiems užtikriname sąžiningą, mandagų ir skubų patarnavimą.

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

NUPIGINTAS RAKANDŲ IŠPARDAVIMAS

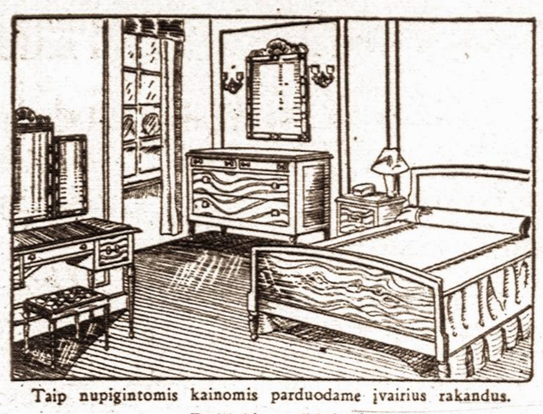

Taip nupigintomis kainomis parduodame įvairius rakandus. Pasirinkimas didelis.

BEDROOM SETS — PARLOR SETS
STUDIO COUCHES—KITCHEN SETS
DINETTE SETS, MATRASAI IR SPRINGSAI

Grand Chair Corporation
LIETUVIAI RAKANDŲ IŠDIRBĖJAI
ANT. PETRAITIS, Biznio Vedėjas
409 ir 436 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451

VINCAS J. DAUNORA
APTIEKORIUS

SVEIKATA — LAIME

PUSSVEIKIS - - - Jauties niekam tikęs—bejėgis? Neturi apetito, biaurūs pūslės skausmai? Rūkštis viduriuose? Galvos skaudėjimai? Jeigu nuo užkietėjimo—vartok DAUNORO STOMACH MIXTURE
Tapk sveiku.
KAINA TIKTAI VIENAS DOLERIS

229 BEDFORD AVE.
KAMPAS NORTH 4TOS GATVĖS
BROOKLYN, NEW YORK

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
TEL. EVERGREEN 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5843

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

ESTATE OF **A. J. VALANTIEJUS**
Veronica R. Valantiejus, Licensed Undertaker
54-41—72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.
TEL. NEWTON 9-4464

ESTATE OF BARRY P. SHALINS
(ŠALINSKAS)
Vestie E. Davis, *Licensed Mgr.*
84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

A. RODZEVICZ
(RADZEVIČIUS)
Tel. Stagg 2-4409
402 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. STagg 2-0783 Night HAvemeyer 8-1158

JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS IR TORO AMŽINOJI UGNIS

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

66.—D'Arnotas pusbalsiai tarė: "O'Rourke! Majore Burton! Prisirengkite. Tarzanas man davė ženklą, kad kas nors bus pradėta—kas, dar aš nežinau. Žiūrėkime, ką pradės jis." O'Rourke atsiliepė: "Aš visuomet pasirengęs daryti tą, ką darys Tarzanas." Tiesa, ilgai laukti ir nereikėjo.

Praeinant pro vieną keturkampį bokštą, Tarzanas staiga suklupo ir visu svoriu atsimušė į pirma jo einantį Mungo. Geltonasis milžinas, nesuspėjęs nė surikti, nugriuvo nuo sienos į kiemą. Tuo pat laiku Uka griebė kitą sargą ir netikėtai numetė nuo sienos žemyn, lyg kokią skiedrą.

Burton ir O'Rourke puolė kitus sargus. Suriaumojęs Tarzanas savo kovos riksmą, taip pat puolė sargybą. Netrukus ant miesto sienos kilo tikra maišatienė. Smarkus sargybos riksmas sukėlė lerma. Iš visur bėgo daugiau sargybos. Vieniems nukritus, atbėgo siena dar daugiau.

Pagaliau Tarzanas su draugais turėjo pasiduoti daugumai. "Labai puikus buvo mūšis!" — džiaugėsi O'Rourke. Apsidairęs Burtonas paklausė: "O kur dingo D'Arnotas su Uka?" Tarzanas, neva nustebęs atsiliepė:—"Tiesa, jų nėra! Man rodosi, kad jie kur nors dingo, ar ne taip, Perry?"

Kas bus toliau—žiūrėkite kitame VIENYBĖS numeryje